

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravljalstvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Državno nadzorstvo nad občino.

Občina je v svojem bistvu samoupraven organizem. A ker je občina v državi, mora biti s politiško oblastjo v gotovem razmerju. To razmerje je v praksi prešlo v popolno odvisnost občine od politične oblasti in pravo razmerje, kakor ga določa zakon, je postalo tako nejasno, da vladajo semtertje razmere, ki so naravnost v nasprotju z besedo in z duhom zakona. V naslednjih vrsticah hočemo čisto na podlagi zakona razpravljati o vprašanju, kako daleč sega nadzorovalna oblast političnega urada nad občino.

V tem oziru imamo najprej državni zakon, in potem različne deželne zakone, ki nam dajejo na to vprašanje precej jasen odgovor.

Nadzorovalna pravica, ki jo daje politični oblasti nad občino državni zakon, je jako omejena, kajti zakon pravi, da izvršuje državna uprava nadzorovalno oblast nad občino v tem smislu, da občine svojega delokroga ne prekoračijo in da ne delajo zoper obstoječe postave.

S tem sicer noben del občinskega delovanja ni oproščen državnega nadzorstva, a vendar je omejeno nadzorstvo s tem, da more državna oblast edino-le vprašati: Ali je občina prekoračila svoj delokrog? Ali je občina prekoračila kako postavbo?

Državna oblast torej ne more vplivati po državnem zakonu prav nič na delovanje občine v drugem smislu, kakor v zanikalnem in tudi tedaj le, ako občina državni oblasti sama ne izpove s protipostavnim sklepom. In kar je jako važno: Državni zakon pri tem ne dela prav nobenega razločka med lastnimi občinskimi posli in med posli, ki jih občina izvršuje za državo v prenešenem delokrogu. Namen postavodajca je bil, da občine ohrani kolikor le mogoče neodvisne od državnega vpliva ter da jim zagotovi svobodo delovanja.

Ker pa občina marsikaj izvršuje za državo kot državni organ, je postala nekako podrejena politični oblasti. Dobro bi bilo, da bi bil zakon razločeval te različne posle in za vsakega posebej določil mejo državnega nadzorstva. Tako se je pa zgodilo, da je politična oblast dobila najprej popolno ingerenco na vse, kar občina dela za državo, pozneje se je pa raztegnila čisto na marsikaj drugega, v čemer je občina povsem samostojna. A v državnem zakonu to ni utemeljeno in zakon govori za svobodo občine z vso jasnostjo.

Po državnem zakonu ima država pravico, občinsko zastopstvo razpustiti in dovoljena je pritožba od občinske na politične oblasti v gotovih slučajih.

Vsled katerih vzrokov sme državna oblast občinsko zastopstvo razpustiti, ni določeno; torej je ta oblast neomejena. Vendar pa sledi iz prejšnjega, da se ne more redoma politična oblast poslužiti te svoje pravice, ako iz njenega nadziralnega delokroga nima zato zadostnih razlogov, to se pravi: ako ni občinsko zastopstvo prekršilo obstoječih zakonov.

Priziv na državno oblast pa določa državni zakon v zadevah, ki so od države na občino prenešene.

Posamezni deželni zakoni so v okviru tega državnega zakona natančneje določili razmerje državne oblasti do občine. Pri sklepanju o teh zakonih so se ostro borile nasprotne si struje: ene, ki so hotele ohraniti občino svobodno, druge pa, ki so jo hotele potisniti pod državno nadzorstvo. Za mejo med svobodo in oblastjo so se borili tako, da je vsaka beseda teh postavb privojkovana od ene ali druge strani.

Ko so občino določili za državni organ, „ki naj sodeluje za smotre javne uprave“, je tudi državno nadzorstvo segalo vedno globlje v njeno delovanje, in to se je pokazalo tudi v deželnih zakonih. Pa tudi ti ne razločujejo lastnih občinskih zadev od prenešenega delokroga, in posledica je, da je prišla občina v tako

odvisnost od politične oblasti glasom deželnih zakonov, ki ni v soglasju z načeli državnega zakona.

Oglejmo si nekatere določbe. Pred vsem je važna določba, ki se glasi v kranjskem deželnem zakonu: „Ta prigled (to pazitev) opravlja najprej politična okrajna gosposka“. Štajerski zakon pravi „v prvi vrsti“, nemško besedilo: „zunächst“.

Torej nima naravnost z občino opraviti nobeno ministerstvo in ne deželna vlada, ampak okrajno glavarstvo. V eni roki je združil zakon vso nadziralno oblast nad občino. Seveda višje inštanice niso izključene od nadzorstva, a naravnost ne morejo poseči do občine preko okrajnega glavarstva. Posebno pa nimajo naravnost z občinskimi zadevami nič opraviti drugi uradi, kakor vojaški, sodnijski, finančni itd., razven kjer so za to poklicani po kakšni posebni postavi, ampak vse mora iti skozi roke okrajnega glavarstva. A tudi med občino in med glavarstvo se ne sme vrniti noben posredovalec ali vmesni organ. Zato ne sme okrajno glavarstvo nikdar n. pr. žandarjev rabiti za nadzorstvo nad občino, in če se to vendar kdaj zgodi, naj občine proti temu takoj ugovarjajo.

Kako pa izvršuje politična okrajna gosposka nadzorovalno oblast?

Zakon jej daje dve sredstvi:

1. Gosposka lahko ukaže, da se ji naznanjajo sklepi občinskega odbora in da se ji razlože stvari, ki jih ji je treba vedeti.

2. Načelnik politične gosposke ali njegov namestnik ima pravico hoditi k sejam občinskega odbora in govoriti kadar se mu zdi potrebno; glasovati pa ne more, razven če je tudi sam izvoljen za odbornika.

Drugih sredstev politična gosposka nima za nadzorstvo, in če se jih poslužuje, so protipostavna. Zakon s tem varuje občine, da bi se smela politična gosposka kadarkoli in kjerkoli vmešavati v njihove zadeve.

Pred vsem se mora obračati politična gosposka na občinski odbor, ne pa na občinskega predstojnika, in to je jako važno. V praksi se dela seveda čisto drugače, a pogledajmo v zakon, pa vidimo, da je tako, kakor pravimo. (§ 94. občinskega reda za Kranjsko, § 89. občinskega reda za Štajersko.) Postava določa, da mora občinski predstojnik posle prenešenega delokroga voditi na način, ki ga določa zakon ali oblast. V teh zadevah se torej da zakonito opravičiti, da se politična gosposka obrne naravnost do občinskega predstojnika. V vseh zadevah pa, ki se tičejo lastnega domačega občinskega delokroga, se mora politična oblast obrniti do odbora in ne do občinskega predstojnika. Vsak občinski predstojnik bo spoznal, kako važna postane lahko v gotovih slučajih zanj ta določba.

Tudi če dotične zadeve izvršuje občinski predstojnik, pošilja zakon gosposko vedno k odboru, da tam poižveduje in išče svoj material, ki ga rabi za nadzorstvo.

Torej lahko občinski predstojnik vsakikrat, kadar se obrne v takih stvareh gosposka naravnost do njega, pošlje, sklicevaje se na zakon, gosposko k odboru in ji reče: „Saj imate pravico biti navzoči pri sejah in poslušati ali od odbora zahtevati pismenih sklepov.“ O kakršnikoli zadevi občinskega gospodarstva občinski predstojnik ni dolžan se podvreči nadziralni oblasti politične gosposke ali dajati pojasnila in poročila, kakor se često neopravičeno zahteva.

Dalje pa more politična gosposka vplivati na občinski odbor samo s tem, da njen odposlanec v odboru z besedo prepričuje in nagovarja odbornike; glasovati ne sme.

Tudi nima politična gosposka nobene pravice do inspekcije občine, ona ne more uradno preiskovati občinskih zadev, ne more zahtevati, da se ji da kot kaki preiskovalni oblasti prostost pregledati notranje poslovanje.

Občina ima nasproti politični gosposki pravico gospodarja v svoji hiši. Da, zakon varuje celo notranje poslovanje občine pred radovednostjo politične gosposke. Gosposka namreč sme zahtevati, da se ji pošljejo sklepi občinskih sej; ako pa ni bilo pri seji občinskega odbora navzočega političnega zastopnika, ne more zahtevati, da se ji poroča natančno o vsem, kar so govorili posamezni odborniki. Tudi ne more zahtevati, da se ji naznani število glasov pri sklepanju, sploh nobena stvar, razven sklepov samih. Saj so tudi zapisniki občinskih sej samo zapisniki sklepov. Tudi to postane v gotovih slučajih lahko zelo važno za občino.

Tako torej duh in beseda postave varujeta samoupravnost občine. Koder je izvrševanje postave v nesoglasju z zakonom, imajo občine torej v natančnem poznanju postave precejšnje orožje v rokah.

Izpred upravnega sodišča.

Pritožni rok v stvareh zaradi domovinske pravice.

Če manjka kaka posebna določba, v kolikem času se imajo vlagati pritožbe v domovinskih stvareh, tedaj pride v veljavo 14dnevni obrok za pritožbo v zmislu zakona od 12. maja 1896 št. 101 drž. zak. § 1. navedenega zakona določa namreč, da se imajo pritožbe zoper odločbe v slučajih, kjer ni določen izrecno kak drug obrok, vlagati v 14 dneh

(Sodba upravnega sodišča od 21. marca 1905 št. 3127 Budw. št. 3394.)

Javna razglasitev.

Javna razglasitev to še ni, če se razglas nabije samo na občinski deski, ki je v občinski sobi. (Sodba upravnega sodišča od 11. aprila 1905 št. 4044 — Budw. št. 3458.)

Ugovori v reklamacijskem postopku.

Ugovori v reklamacijskem postopku se imajo natančno za vsak slučaj označiti in izvesti ter s potreb-

nimi prilogami podpreti in dokazati. Komisija se ima držati pri svoji sodbi samo onih podatkov, ki jih ima na razpolago. (Sodba upravnega sodišča od 31. decembra 1904 št. 13.245. — Budw. št. 3145.)

Kaj se razume pod „navzočimi“ volilci.

Pod navzočimi volilci se razume, če volilni prostor ni dovolj velik, da bi šli vanj vsi, ki se žele volitve vdeležiti, ne samo tiste volilce, ki so v volilni sobi sami, ampak tudi one, ki čakajo na volitev na hodnikih, pri vходу v obližju volišča, seveda le tedaj, če v volilni sobi sami niso dobili prostora. (Sodba upravnega sodišča od 30. decembra 1904 št. 13.910 — Budw. št. 3198.)

Kedo sme reklamacije vlagati.

Volilni red dovoljuje vsakomur vlagati zoper volilni imenik pritožbe. Ker ima vsak volilec brigo na tem, da so volilni imeniki pravilni in ker je tudi občini koristna, taka kolikor mogoče razširjena reklamacijska pravica, se pač ne da sklepati, da bi bil imel postavodajalec namen, omejiti volilce samo na one reklamacije, ki se tičejo njih samih, ampak jih raztegniti tako, da se vsakdo lahko pritoži tudi zaradi vpisa ali nevpisa koga drugega. (Sodba upravnega sodišča od 22. decembra 1904 št. 13.678. — Budw. št. 3177.)

Smrt prosilca za domovinsko pravico.

Če se je prošnja za domovinsko pravico vložila in je nato kmalu prosilec umrl, se na njegovo smrt ni ozirati, ampak prošnjo tako rešiti, kakor da bi prosilec še živel. (Sodba upravnega sodišča od 9. decembra 1904 št. 13.044. — Budw. št. 3140.)

Prijava preselitve.

V zmislu domovinskih zak. se bivališča ne spremenijo s tem, da se pri občinskem uradu prijavi preselitev, ampak še-le tedaj, če se občinsko ozemlje v resnici zapusti. Če torej kedo pri občinskem uradu svojo preselitev prijavi, pa potem opusti, se v resnici preseliti, s tem še nikakor ne pretrže postavne dobe desetletnega bivanja. (Sodba upravnega sodišča od 16. februarja 1905 št. 1649. — Budw. št. 3317.)

Javna ubožna oskrba.

O javni ubožni oskrbi se govori, če je kedo zaradi slaboumnosti zaprt v blaznici. Priposestevanje domovinske pravice pod takimi okoliščinami ni mogoče. (Sodba upravnega sodišča od 16. marca 1905 št. 2898. — Budw. št. 3386.)

Podpora v gluhonemnici.

Podpora, ki jo dobi gluhonemi otrok, da se ga spravi v gluhonemnico, ni ubožna oskrba in ne zavira priposestevanja domovinske pravice. (Sodba upravnega sodišča od 15. februarja 1905 št. 325. — Budw. št. 3310.)

Oskrbovanje tujih bolnikov.

Občina bivališča je primorana sprejemati tudi bolne tujce iz bolnišnice v svojo oskrbo; te dolžnosti ne odpravi okoliščina, da je oboleli ubožni tujec dobil bolezen že predno se je v občini naselil. Za oskrbo je edino le merodajno vprašanje, če je bolezen ubožca taka, da zahteva bolniško oskrbo. Tako je razumeti določbo domovinskega zakona iz leta 1863 v §§ 28 in 29. (Sodba upravnega sodišča od 3. januarja 1905 št. 62. — Budw. št. 3207.)

Bivališče.

Pod „bivališčem“ v zmislu domovinske novele se razume resnična fizična navzočnost prosilca v okolišju one občine, kjer namerava dobiti domovinsko pravico. Če prosilec v kateri drugi občini izvršuje stalno kako obrt, s tem ne pretrga že bivanja, ker ni treba, da bi bil kraj obrtovanja isti kot kraj bivanja. (Sodba upravnega sodišča od 16. februarja 1905 št. 1649. — Budw. št. 3317.)

Kdo je upravičen se zoper oddajo lova pritožiti?

Zoper zakupodajo lova po političnih oblastih je upravičen vložiti pritožbo vsakdo, ki ima dobiti iz skupila za lov kot posestnik svoj delež. Ker ima namreč premoženjski interes na tem, koliko se dobi iz skupila za občinski lov, se mu ne more odrekat pravica pritožbe. (Sodba upr. sodišča od 21. novembra 1905. št. 12.618.)

Rekurzni obrok.

Rekurzni obrok je samo tedaj držan, če se je vložila pritožba pravočasno pri pristojni prvoinstančni oblasti. Če se je pritožba vložila tudi še pravočasno pri nepristojni oblasti na pr. pri nadzorni instanci, potem ni smatrati rekurza kot pravočasno vložene. (Sodba upravnega sodišča od 23. novembra 1905 št. 12.592.)

Odtegnitev ubožne podpore.

Ubožna podpora se revežu ne sme odtegniti, če se njegove premoženjske in druge dejanske razmere niso spremenile, ker le taka sprememba more biti povod odtegnitve, pa samo tedaj, če so se razmere za podpiranega zboljšale. (Sodba uprav. sodišča od 21. novembra 1905. št. 11.958.)

Omaževanje življenja.

Če je bil kedo kaznovan zaradi poljske okvare oziroma poljske tatvine, se še ne more govoriti o omaževanju življenja v tem zmislu, da bi se smelo dotičnika iz občine izgnati. (Sodba upravnega sodišča od 23. decembra 1904 št. 13.733. — Budw. št. 3184.)

Ubožni odstotek pri prostovoljnih dražbah.

Dogaja se, da se prodaja na javnih dražbah posestvo, ki je skupna last več posestnikov zaradi tega, ker se ne morejo zjediniti na delitev v nator. Tudi

od takih dražb, ki služijo v odpravo solastnine, se ima plačevati občinam ubožni odstotek. (Sodba upravnega sodišča od 15. februarja 1905 štv. 1704. — Budw. štv. 3313.)

Porod — bolezen.

Tudi porod ženskega posla je smatrati kot bolezen v zmislu poselskega reda. (Sodba upravnega sodišča od 31. marca 1905 štv. 3584. Budw. štv. 3436.)

Poučne drobtine.

O vročevanju sodnih spisov po občinah

določa sodni poslovni red od 5. maja 1897 štv. 112 drž. zak. sledeče:

§ 15.

Predstojniki okrajnih sodišč imajo občine svojega okrožja, kojih sodelovanje pri vročevanju sodnih rešitev nameravajo zahtevati, do 15. avgusta 1897 potom nadrejenega sodnega dvora prve stopinje naznaniti z navadnim imenskim seznamkom predsedniku višjega deželnega sodišča, da potem le-ta oskrbi izjavo deželnega odbora glede onih občin brez lastnega statuta, ki so sprejete v seznamek. One v seznamek sprejetih občin, katerih sodelovanje se pri vročevanju namerava opustiti, naj se naznanijo po predsedniku višjega deželnega sodišča predstojnikom posameznih okrajnih sodišč, najpozneje do 15. decembra 1897.

Če se pozneje izkaže možnost, porabljati za vročevanje tudi organe takih občin, katerih sodelovanje se je zaradi razmer, ki so se pa med tem spremenile, odreklo, tedaj ima predstojnik okrajnega sodišča vsakokrat do 1. septembra vsakega leta predložiti naknadni seznamek da se o njem posluje, kakor je povedano v prvem odstavku.

§ 16. Predstojnikom onih občin, v katerih se vrši sodno vročevanje v civilnih pravnih stvareh po organih občine, se ima izročiti sestavek najvažnejših za vročevalno službo veljavnih paragrafov civilno-pravnega reda in poslovnega reda; v sestavku se imajo ti paragrafi navesti s polnim besedilom.

Razven tega imajo predstojniki okrajnih sodišč, v kojih okrožju so take občine, predno stopi civilno-pravni red v veljavo in potem vsako leto enkrat sklicati predstojnike in tajnike teh občin na pogovor o postopanju pri sodnih vročitvah. Občinske organe naj se pri tej priložnosti pouči o določbah, veljavnih za vročevanje, v kolikor so zanje važne, in naj se jim na podlagi zgledov in ob naznanitvi zaprek ki se najraje dogajajo, na lahkoumljiv način razloži, kako se ima v posameznih slučajih postopati, da se vstreže propisom zakona.

Če se branijo občinski predstojniki opravljati po svojih organih sodne vročitve, se ima o tem poročati justičnemu ministrstvu. Če se pa dogajajo nerednosti pri izvršitvi naloženih vročitev, tedaj naj se reklamuje in skuša s primerno razlago in poukom preprečiti po-

navljanje takih napak; če pa to nič ne izda in zlasti, če temeljijo storjene napake na zanikarnosti ali zli volji, takrat pa naj se o tem obvesti cesarsko politično okrajno oblast.

Predstojniki okrajnih sodišč naj vsako leto pošljejo občinskim predstojnikom zadostno število golic (blanketov), ki so potrebne za obvestila, ki se dogajajo pri opravljanju vročitev.

Občinski zapori.

O tem, kje in kedaj se morajo napraviti občinski zapori, je izdalo ministrstvo notranjih stvari sporazumno z justičnim ministrstvom ukaz od 14. decembra 1889 štv. 5853, ki v tem oziru slove: Da se odpravijo težave, ki so se pokazale v tem, ker so se spravljalni odgnanci v sodnih zaporih, se imajo v vseh odgonskih štacijah, kjer še nimajo svojih lastnih občinskih zaporov, le-ti najpozneje do 1. julija 1890 napraviti in naj se dotične občine v zmislu ukaza notranjega ministrstva od 14. septembra 1868 štv. 4309 eventualno s silo k temu napoti, da zapore sezi-dajo. Izvzeti se sme samo one občine, ki na podlagi dogovora z okrajnim sodiščem uživajo pravico, da smejo spraviti svoje jetnike v sodnih zaporih.

Dopustnost rekurza v kazenskih stvareh.

Če v eni in isti stvari dve instanci enako razsodita, potem je daljni rekurz nedopusten. Kakor iz nadpisa razvidno, velja ta določba za kazenske stvari „Enaka“ pa se imenuje tudi tista odločba, če druga instanca izrek o krivdi potrdi, kazen samo pa zniža. Če pa kazen zviša, je dopuščen rekurz na tretjo instanco. Tako je odločilo ministrstvo notranjih stvari dne 28. avgusta 1857 štv. 14446.

Inozemske kazenske sodbe.

Kazenske sodbe inozemskih političnih oblasti se ne smejo izvršiti v Avstriji. Inozemstvo je tukaj tudi Ogrsko in Hrvaško. Tudi denarne kazni, ki so jih izrekle ogrske ali hrvaške politične oblasti, se ne smejo v Avstriji prisilnim potom izterjovati. Tako veleval ukaz notranjega ministrstva od 17. novembra 1888 štv. 11937 na podlagi dvornega pisarniškega dekreta od 24. maja 1841 štv. 14227.

Vprašanja in odgovori.

99. Občinsko poglavarstvo R. (Istra.)

Vprašanje: Naša občina je navadna kmečka (ne mestna) občina, a ima vendar dva častna občana, ki ju je pred 15 leti izvolil tedajni občinski odbor. Ali je bila dotična izvolitev postavna? Ali se more danes zoper to kaj ukreniti? V katerem razredu volita tadva častna občana? Ali smeta voliti po pooblaščenjih, ker je eden njiju c. kr. zemljemerec, a drugi c. kr. svetnik?

Odgovor:

Po § 33. isterskega občinskega reda spada med posle občinskega odbora, podeljevati domovinsko pravico, v mestih pa tudi častno občanstvo. § 8 isterskega občinskega reda pravi nadalje, da smejo mestne občine podeljevati zaslužnim možem častno občanstvo oziroma,

da jih smejo sprejemati v svojo zavezo kot častne člane. Iz vsega tega sledi jasno, da smejo imeti samo mesta častne občane, a ne tudi druge občine. § 8 govori samo o mestih, med tem ko § 33 mestne in druge občine razločuje in samo mestnim občinam odkazuje imenovanje častnih občanov kot v njihov delokrog spadajoče.

Imenovanje častnih občanov, ki se je zgodilo pred 15 leti, je torej ne z a k o n i t o. Nezakonit sklep občinskega odbora pa nikdar ne more postati pravomočen, nego je nadzorna oblast, (okrajno glavarstvo) kakor naglo ji pride do znanja nepostaven občinski sklep, upravičena in primorana še danes, razveljaviti tak sklep in sicer tudi v slučaju, če se ni nihče zoper njega pritožil. Če Vam je torej na tem, da se dotični sklep razveljavi, naznanite ga okrajnemu glavarstvu z zahtevo, da ga kot protipostavne razveljavi.

Vam se gre najbrže za to, ali naj se sprejmeta navedena častna občana v volilni imenik, ali ne. Tu Vam svetujemo, da ju v volilni imenik **ne** zapišete. Če se zoper izpustitev teh dveh kedo pritoži, naj reklamacijska komisija mirno dotično pritožbo zavrne. Če se zoper to odločbo reklamacijske komisije kedo pritoži, bodite uverjeni, da bo tudi okrajno glavarstvo Vam prav dalo, ker — kakor rečeno — nepostaven sklep ne more nikdar postati pravomočen.

Če sta pa navedena dva člana že vpisana v volilni imenik; potem naj se kedo pritoži zoper ta vpis. Reklamacijska komisija naj pritožbi ugotovi in častna člana iz volilnih imenikov izbriše.

Če sta pa prišla Vaša častna občana že pravomočno v listino volilcev, potem smeta po § 4 št. 2 isterskega volilnega reda voliti po pooblaščenih, ako sta odsotna iz občine po javnih poslih t. j. po svoji službi. Če sta pa morda že v p o k o j u, potem smeta samo o s e b n o torej brez pooblaščenec voliti.

100. Županstvo B.

Vprašanje: V naši občini je več državnih uradnikov. Ali velja tudi pri njih za prihodnje državnozborske volitve pravilo, da morajo biti vsaj eno leto pred volitvami v občini, da smejo voliti?

Odgovor:

Novi državnozborski volilni red ne dela razločka med uradniki in neuradniki, zato se mora navajati predpis glede enoletnega bivanja tudi na uradnike. Pri tej priliki Vas pa opozarjamo, da se enoletna doba ne šteje od dne volitve, ampak od dne, ko se je volitev razpisala oziroma razglasila, nazaj. Razglasene so prihodnje državnozborske volitve z dnem 19. februarja 1907. Od tega dne morate torej eno leto nazaj računati.

101. Gospod J. S. v V.

Vprašanje: V naši občini so se vršile volitve. Ker so se dogodile neke nepostavnosti smo s slovenske strani vložili pritožbo. Zmagali so namreč Nemci. Župan je potrdil prejem pritožbe, pa je ni predložil glavarstvu ozir. deželni vladi. Dalje je pritožbo javno po gostilnah prebiral in jo dal drugim brati. Konečno namerava pritožbo uporabiti za to, da toži pritožnike, češ, da so ga žalili iz izvajanja vloge. Kaj nam je storiti?

Odgovor:

Če imate v rokah občinsko uradno potrdilo, da ste pritožbo vložili, potem naznanite zadevo okrajnemu glavarstvu kot nadzorni oblasti. Zahtevajte, da si dá glavarstvo pritožbo takoj predložiti v pristojno rešitev.

Kaznjivega na tem samem, če je župan pritožbo javno po gostilnah bral in drugim dal brati, ni nič, vendar je to na vsak način nepravilno in nedopustno. Tudi to naznanite glavarstvu in zahtevajte, naj se da županu strog ukor zaradi tega njegovega postopanja.

Če je v pritožbi kaj razžaljivega zoper župana, potem je seveda upravičen vložiti tožbo ne samo zoper one, ki so tožbo prebrali in podpisali, ampak tudi proti onemu, ki jo je pisal.

102. Županstvo V.

Vprašanje: Ali je dopustno vzeti tri odstotke skupila za ubožni zaklad samo pri onih prostovoljnih dražbah, kjer so se prodale premičnine ali tudi pri prostovoljni licitaciji posestev?

Odgovor:

Občinski ubožni zaklad ima pravico svoje pristojbine terjati tako od premičnih kakor od nepremičnih prostovoljnih dražb. Po § 1. ministerske naredbe od 20. avgusta 1855 št. 146 drž. zak. ima pripasti od nepremičnin ubožni odstotek oni občini, v katere okrožju se posestvo nahaja, od premičnih stvari pa tisti občini, kjer se je dražba vršila.

Opozorimo Vas pa, da občina ni opravičena opravljati prostovoljne dražbe posestev, ampak samo dražbe premičnih stvari. Posestva sme na dražbi prodajati edino le sodišče. Če ubožnega odstotka od posestev ne dobite, se obrnite na sodišče, ki je prostovoljno dražbo opravilo.

103. Županstvo G. v H.

Vprašanje: Kateri uradniki državnih železnic dobijo v občini, kjer so nastavljeni pristojnost takoj z dnem nastavljenja ter imajo privilegovano pravico, pri občinskih volitvah voliti v I. razredu?

Odgovor:

Upravno sodišče je s sodbo od 30. januarja 1900 št. 676 (Budw. št. 13.703) izreklo, da določbe § 10, zakona od 5. decembra 1896 št. 222 drž. zak. (domovinske novele), po katerem se pridobi domovinska pravica z nastopom kakega javnega urada ali javne službe v okraju službovanja, ni navajati tudi na uradnike in sluge državnih železnic in sicer zato ne, ker ti niso državni uslužbenci, ampak uslužbenci železnice.

Iz tega sledi, da ni nobene vrste uradnikov pri državnih železnicah, ki bi imeli zaradi svoje službe kake predprave pri volitvah. Uradniki državnih železnic volijo v tistem razredu, v katerega pridejo po predpisanem jim davku.

104. Županstvo C. nad V.

Vprašanje:

1. Ali je županstvo primorano državnozborske volilne imenike brezplačno izdelovati?

2. Ali si sme župan ali kdor imenike sestavlja, zahtevati kako plačilo iz občinske blagajne?

Odgovor:

1. Občina kot taka mora izdelati volilne imenike brezplačno in ne more od nikjer zahtevati kakega povračila.

2. Čisto drugačna je stvar za župana. Če sam ali s svojim tajnikom ne more izdelati volilnih imenikov zaradi preoblih drugih poslov, si sme najeti na občinski račun neobhodno potrebnih pomožnih sil.

105. Več županstvom.

Vprašanje: Ali so županstva primorana, oskrbovati za sodišča dostavljanje sodnih sklepov, vabil in sodb?

Odgovor:

V kazenskih stvareh so županstva po § 21. ukaza od 19. listopada 1873 št. 152 drž. zak. pač primorana, da sodiščem oskrbe vročitve listin (sklepov, vabil, sodb itd.), za civilne stvari pa taka dolžnost na Kranjskem ne obstoji, pač pa na Goriškem.

K temu pripomnimo, da je višje deželno sodišče v Gradcu izreklo željo, naj se tudi kazenskih stvari kolikor mogoče malo pošilja občinam za vročitev; to velja

zlasti za kraje, kjer imajo pošto. Tjekaj naj se po možnosti pošilja vse s pošto. Sicer pa tudi glede kazenskih vročitev ni stvar tako sigurna in jasna, ker so se že izdale odločbe, da občinam niti v kazenskih stvareh ni treba za sodišče opravljati vročb.

Katere stvari so kazenske in katere civilne, se najbolje razvdi iz opravilne številke, ki jo ima vsaka sodna stvar po navadi v desnem kotu zgoraj. Vsaka številka ima pred seboj tudi še po eno ali dve črki, po kojih se spozna ali je stvar civilna ali kazenska. — Kazenske črke so sledeče: Vr. Pr. U. Hs. Bl. Dl. Ns. in Z.) vse druge označbe so civilne. Iz tega se lahko spozna, katere stvari so kazenske, in jih torej županstvo mora dostaviti in katere so civilne.

106. Županstvo Č. (Štajersko.)

Vprašanje: Ali imajo tudi štajerske občine viriliste, ker se o tem na štajerskem nikdar ne čuje?

Odgovor:

Ne; štajerski občinski zakoni ne poznajo institucije virilistov. Na Kranjskem so jih svoj čas uvedli menda zaradi tega, da zasigurajo nemškimi graščakom in drugim nemškim mogotcem nekaj upliv na čisto slovenske občine. Tega na štajerskem ni bilo treba, ker so bile takrat, ko so delali občinske zakone itak skoraj vse slovenske občine v nemških rokah, torej tega sredstva v varstvo Nemcev treba ni bilo.

107. Županstvo R. (Štajersko.)

Vprašanje:

1. V občini P. prebiva oženjeni A. Š. kot gostač. Dela pa večne razprtije med občani, zato ga želi županstvo v P. izgnati. Ali sme to županstvo storiti zlasti toliko časa, ko ga njegov gospodar ne da iz stanovanja?

2. Mož I. A. biva 10 let v naši občini in je prosil za sprejem v občinsko zavezo. Premoženja nima nikakega, njegovi stariši pa žive v sosednji občini kot berači. Ali smo primorani prosilca I. A. sprejeti?

Odgovor:

1. Težko ali pa nemogoče bo občini P., da bi A. Š. izgnala. Če dela samo razprtije med občani, to ni še dovolj vzroka, ga izgnati. Če bi bilo to postavno sredstvo, koliko ljudi bi se dalo izgnati?

2. Prosilca boste morali sprejeti, če on ni dobival kake trajne podpore. Za priposestevanje domovinske pravice ni potrebno, da bi dotičnik imel kako premoženje istotako mu ne more škoditi, če so njegovi stariši berači.

108. Županstvo D.

Vprašanje: Ali sme biti tudi občinski odbor nik ob enem od občine nastavljen živino in mesoogleda?

Odgovor:

Ni nam znan noben postaven razlog, da ne bi smeli biti tudi kateri izmed občinskih odborikov obenem še živino- in mesoogleda.

109. Gospod F. J. v T.

Vprašanje:

1. Jaz sem vinogradnik in imam lastnega pridelka, k temu vinu sem pa še nekaj veder prikupil; to vino sem s svojim zmešal in ga mislim pod vejo iztočiti. Ali dobim zato potrebno dovoljenje?

2. Pri nas bi prav zelo rabili poštni nabiralnik, ker smo od pošte silno oddaljeni; na kak način bi dobil pri svoji hiši nabiralnik in koliko odškodnine bi dobil za pote in izdatke?

3. Ali se smejo vrane, kadar škodo delajo, brez vsakega posebnega dovoljenja streljati?

Odgovor:

1. Po razglasu c. kr. deželne vlade od 11. avgusta 1853 št. 181 dež. zak. II. del se sme dovoliti točenje pod vejo samo za lastni pridelek vinogradov. Besedilo dotičnega razglasa je pa tako, da je težko verjeti, da bi

dobili Vi pravico za točenje zmešanega vina. Ker je pa mnogokrat odločitev v takih stvareh prepuščena prepričanju političnih oblasti, Vam svetujemo, da vendar-le poskusite s prošnjo za točenje. Znabiti se Vam le posreči.

2. Za to, kedaj in kje se ima napraviti poštni nabiralnik, ni kakih sigurnih predpisov. Če Vam je na tem, da dobite nabiralnik ozir. pošto nabiralnico, Vam moremo svetovati le, da s pomočjo občine začnete svoje korake. Če se občina izreče, da je poštna nabiralnica potrebna, bo poštna oblast stvar preiskovala in če treba, Vaši prošnji ugodila. Ako dobite pošto nabiralnico (Postablage), se Vam bo priznala nekaka odškodnina za razne opravke in sicer v odstotkih z ozirom na opravljena dela. Ta odškodnina je prav malenkostna. Pomenljiva je samo v onih slučajih, kjer je upanje, da se iz navadnih nabiralnic napravijo pravi poštni uradi.

3. Po § 2 postave od 17. junija 1870 št. 20 drž. zak. je dovoljeno ob vsakem času loviti ali moriti ptice, našteje v posebnem seznamku. V tem seznamku sta navedeni tudi črna in siva vrana. Potemtakem brez skrbi streljate vrane, tudi kadar vam škode ne delajo.

110. Županstvo R. (Kranjsko.)

Vprašanje: Tu nameravajo trije posestniki skupno graditi veliko krožno peč za žganje opeke in druge k peči potrebne stavbe. Običajno se vsaka nova stavba naznani županstvu zaradi stavbenega ogleda in daljnih uradnih korakov. Ti trije so mnenja, da jim pri županstvu stavbe ni treba priglasiti, ker so prosili pri glavarstvu za stavbeno dovoljenje. Je-li to postavno?

Odgovor:

Stavbe, ki imajo biti obenem tudi obrtna podjetja, se morajo prijaviti samo obrtni oblasti t. j. okraj. glavarstvu, ki daje v teh slučajih tudi stavbeno dovoljenje. Danes so oblasti na tem stališču, da obrtnooblastno stavbeno dovoljenje vsebuje tudi policijskooblastno, tako da občini ni treba dajati posebnega stavbenega dovoljenja. Kakor znano, je stavbeno dovoljenje občine le policijskooblastno. Tako je tudi razsodilo upravno sodišče z odločbo od 13. novembra 1884, št. 2479, Budw. št. 2287.

Opozorjamo pa, da to ne velja glede vseh kronovin enako, ampak da imajo n. pr. v Istri in Dalmaciji tudi za obrtne stavbe izdajati stavbeno dovoljenje občinski uradi.

111. Županstvo R.

Vprašanje: V naši občini se pobira — seveda z dovoljenjem deželnega odbora — občinska naklada na žgane pijače. Dogodilo se je pa, da je neki prodajalec žganje na drobno točil, ne da bi plačal naklado. Kedo ga ima pravico kaznovati in kako nam je postopati?

Odgovor:

Vašo občinsko naklado pobira isti dacar kakor deželno naklado. Naznanite torej slučaj deželnemu dacarju, ki itak sam ve, kaj mu je storiti. — Ker ne vemo, kako se je zgodilo, da dotičnik ni plačal naklade, ali ker je prikrival prodajo sploh ali iz kakega drugega vzroka, Vam tudi ne moremo povedati, katera oblast ga ima kaznovati. Mož skoraj gotovo tudi deželne naklade ni plačal, zato prepustite celo zadevo dacarju. — Če pa dacar ne bi storil svoje dolžnosti, se pritožite pri njegovi višji oblasti.

112. Županstvo Partinje.

Vprašanje: Tukajšnji obč. odbor je v svoji seji sklenil, da se zgradi občinska cesta na občinske stroške, in sicer naj se to zgodi potom tlake. Ta sklep je postal pravomočen in cesta se je začela graditi. — Večina občanov je zadostila svoji dolžnosti, le nekatere stranke se branijo opravljati tlako. — Za te stranke je

dalo županstvo po svojih delavcih izvršiti delo. — Kako naj se sedaj ti stroški iztirjajo od onih strank, ki niso izpolnile svojih dolžnosti? Kdo je izvršilni organ, v čem obstoja izvršilno postopanje?

O d g o v o r :

§ 80. obč. reda za Štajersko določa, da sme županstvo stroške gori označene vrste po svojih organih od strank iztirjati in se v to svrhu, če treba, poslužiti eksekucije, ki je predpisana za davčne zastanke. Izvršilni organ je toraj spričo citirane določbe županstvo samo. — Postopati pa je županstvu na sledeči način: Najprvo se morajo stranke potom plačilnih opominov pozvati, da tekom 8—14 dni pri županstvu vplačajo stroške, ki so narasli za izvršitev dela, ki bi ga morale stranke same opraviti. — Te pozive je strankam dostaviti na dom proti dostavnicam. — Ako ostane poziv brezuspešen, se uvede proti strankam izvršilno postopanje. V to svrhu sme županstvo po svojih organih strankam zarubiti premičnine ter iste potom javne dražbe prodati. — Iz izkupila se poplačajo stroški županstva, zarubitve ter dražbe, ostanek pa se izroči zarubljeni stranki.

Zarubiti in potom javne dražbe prodati sme županstvo samo premičnine, ker sme zarubitev nepremičnin spričo določeb izvršilnega reda dovoliti samo sodišče. — O zarubitvi premičnin in o dnevu javne dražbe zarubljenih predmetov se mora obvestiti c. kr. okrajno sodišče. — Ako se županstvo ne bi upalo izvršiti eksekucije samo, se lahko obrne do c. kr. okrajnega glavarstva s prošnjo, da mu preskrbi iztirjanje dolžnih zastankov. — Kakor pa že rečeno, je županstvo samo opravičeno izvršiti eksekucijo, ker spada spričo citirane določbe iztirjanje označenih stroškov potom mobilarne eksekucije v lastno področje občine. — Konečno še pripominjamo, da se na Kranjskem županstvu splošno obračajo do okrajnih glavarstev za iztirjanje potom politične eksekucije, ker jim je izvršitev tega posla spričo svojega stališča precej neprijetna in kočljiva.

Razne vesti.

Prepustitev vžitninskega davka občinam. Znano je, da naše občine ječe pod raznimi bremenmi, ki jim jih nalagajo državne oblasti. Ne izdelata se skoraj nobena postava, ki ne bi prinašala novih bremen in novega dela občinam. Tako pomeni novi državnozborski volilni red, dalje postava o zavarovanju zasebnih uradnikov ne malo obtežitev občin. Prezreti ne smemo, da vse te stvari povzročajo občinam ne samo mnogo dela, ampak tudi veliko izdatkov. Zato so razni merodajni faktorji začeli misliti na to, kako oskrbeti občinam novih virov dohodkov. V nižjeavstrijskem deželnem zboru je stavljal poslanec List predlog: „Vlada se pozivlja, da prepusti v vseh občinah Nižje Avstrije državni vžitninski davek občinam v pokritje njih izdatkov.“ Kazalo bo enake predloge staviti in sprejeti tudi po drugih deželah. Z ozirom na velikanska šolska bremena, ki jih nosijo zlasti kranjske in spodnještajerske občine, bi bil tak predlog umesten posebno na Kranjskem in Štajerskem.

Preuredba hišnega davka. V finančnem ministerstvu pripravljajo nov obširen zakon, s kojim se bo preuredil hišnonajemninski in morda tudi hišnorazredni davek. Finančni upravi je na tem, da po možnosti razbremeni hišne posestnike in s tem doseže ne samo več stavbene podjetnosti, ampak tudi zniža stanovanjske najemnine, ki najbolj teže zlasti široke ubožnejše ljudske sloje. Dela v finančnem ministerstvu se bližajo svojemu koncu in bo vlada tozadevni zakonski načrt takoj spočetka predložila novemu državnemu zboru. — S tem bo izpolnjena obljuba, ki jo je dal

ministerski predsednik baron Beck v državnem zboru, dne 29. januarja t. l.

Razširjenje pravice do enoletnega prostovoljstva. Razna srednješolska društva so začela delati na to, da se podeli pravica do enoletnega prostovoljstva tudi onim učencem srednjih šol, ki so dovršili šesti razred. Na ta način hočejo v prvi vrsti iztrebiti iz šol ves nezmožen slabši material na učencih, dalje pa naj se s tem popravi krivica srednjim šolam, ki se jim godi na ta način, da se daje pravica do enoletnega prostovoljstva absolventom raznih strokovnih šol, kojih naobrazba ne dosega niti one, ki jo dobe srednješolski učenci do šestega razreda. Upanje je, da bo vojna uprava te želje upoštevala in podelila že šestošolcem pravico do enoletnega prostovoljstva, težko pa bo, da bi se odločili dati takim enoletnikom oficirsko šaržo. Na Nemškem se da oficirsko čast samo onim enoletnikom, ki so dovršili srednjo šolo z m a t u r o. Pri nas v Avstriji gotovo ne bodo hoteli za Nemčijo zaostati.

Osuševanje ljubljanskega barja. Poljedelsko ministerstvo je odobrilo dogovor prizadetih faktorjev zaradi osuševanja ljubljanskega barja v zmislu deželnega zakona od 1. avgusta 1906 št. 16 dež. zak. Zato se bodo že kmalu lahko začela dela ob Ljubljani in Gruberjevem kanalu. V to svrhu se bode naprej nastavljal poseben stavbeni vodja s potrebnimi pomožnimi močmi, ki bodo izdelali še letos podrobne načrte. Osuševalna dela se imajo začeti spomladi leta 1908 ter se morajo končati vsaj do leta 1911. Stal bode ves načrt, ki se izvrši po Podhagskyjevem osnutku, 4,184.000 kron.

Državne bankovce po 5 in 50 goldinarjev bodo letos konec vzeli iz prometa. Naredba finančnega ministerstva od 10. avgusta 1901 št. 1233 določa namreč, da se te vrste papirnati denar sprejmlje samo še do 31. avgusta t. l. in sicer pri avstro-ogerski banki ter vseh njenih podružnicah. Po 31. avgustu 1907 se ti bankovci nikjer več ne izplačujejo.

Število volilcev v Ljubljani. Pri prihodnji državnozborski volitvi po novem volilnem redu bo volilo v Ljubljani, kakor kažejo prvotni že izdelani volilni imeniki, 6990 mož.

Duhovščina v ljubljanski škofiji. Po uradnem seznamu je na celim Kranjskem 320 župnih in kuratijskih, 1002 podružnih in 10 samostanskih cerkva. Razven tega je še 225 manjših kapelic. — Duhovščina se sestoji iz knezoškofa, 443 dušnih pastirjev, 44 duhovnov v posvetni službi, 46 upokojenih duhovnov, 16 takih, ki pripadajo drugim škofijam in 120 samostanskih duhovnov.

Oskrbovalna tarifa za civilne bolnice na Kranjskem in Primorskem. Za leto 1907 se je določila v nastopnih bolnišnicah sledeča oskrbovalna tarifa: 1.) za deželno bolnico v Ljubljani: I. razred na dan 9 K, II. razred 5 K 50 v, III. razred 1 K 90 v; 2.) za deželno umobolnico na Studencu: I. razred 6 K, II. razred 4 K, III. razred 1 K 60 v; 3.) za okrožno bolnico v Postojni: III. razred 1 K 80 v; 4.) za okrožno bolnico v Kočevju: III. razred 1 K 60 v; 5.) za bolnico usmiljenih bratov v Kandiji: II. razred 5 K, III. razred 1 K 60 v; 6.) za civilno bolnico, porodišnico in blaznibo v Trstu: I. razred 12 K, II. razred 7 K, III. razred 2 K 38 v; za otroke, ki se spravijo v posebnem oddelku na porodišnici, se plačuje na dan po 1 K; 7.) za bolnico usmiljenih bratov v Gorici z oddelkom za umobolne: I. razred 6 K 15 v, II. razred 4 K 15 v, III. razred 1 K 66 v; 8.) za mestno žensko bolnico z oddelkom za

umobolne v Gorici: II. razred 3 K, III. razred 1 K 52 v; 9.) za deželno bolnico v Pulji: III. 2 K 10 v. V bolnici v Kopru in v Marije Terezije morskem hospicu sv. Pelagija v Rovinju veljajo začasno še lanske pristojbine, namreč III. razred 1 K 22 v ozir. 1 K 62 v.

Volitve v zdravstvena okrožja. Predsednikom zdravstvenega okrožja Litija je bil izvoljen gosp. Josip Damjan, hišni posestnik in župan v Litiji, predsednikom zdravstvenega okrožja Zagorje pa gosp. Anton Merva, gostilničar in župan v Vačah.

Pomladanske orožne vaje. Za navadne in nadomestne rezervnike je izdalo vojno ministerstvo sledeči red pomladanskih orožnih vaj in sicer za tretji vojni zbor, h kateremu pripadajo slovenske dežele: a) infanterija in lovci: za rezervnike od 15. do 27. aprila, za nadomestne rezervnike od 29. aprila do 11. maja in od 13. do 25. maja; b) za vojno topničarstvo z 20dnevnimi vajami: pri kornem artilerijskem polku št. 3 in pri divizijskih artilerijskih polkih št. 7 in 9 od 15. aprila, 6. maja, 27. maja, 17. junija in 8. julija naprej; s 13dnevnimi vajami: pri vseh polkih od 22. aprila, 6. maja, 20. maja, 3. junija, 17. junija in 1. julija naprej; pri 7. in 9. divizijskem artilerijskem polku tudi še od 15. julija naprej; c) pri trdnjavskega topničarstvu: pri 4. polku s 13dnevnimi vajami za rezervnike in nadomestne rezervnike od 3. aprila, 29. aprila, 21. maja, 3. junija, 17. junija, 1. julija in 15. julija naprej; z 28dnevnimi vajami za nadomestne rezervnike od 22. aprila, 2. maja, 17. junija in 15. julija naprej; d) za pionirje 15. bataljona, rezervnike in nadomestne rezervnike od 1. do 13. maja; e) za tren pri 3. diviziji od 3. do 15. ter 16. do 28. aprila; f) za sanitetno moštvo: pri oddelku 7. za nadomestne rezervnike od 8. do 20. aprila; pri 8. oddelku za nadomestne rezervnike od 17. do 29. aprila in od 3. do 15. maja; pri 9. oddelku za nadomestne rezervnike od 8. do 20. aprila, za one pa, ki prihajajo od infanterije, od 22. aprila do 4. maja, 6. do 18. maja, 21. maja do 2. junija.

Deželni odbor kranjski nam je poslal v objavo sledečo važno opozoritev: Podpore za vodne zgradbe. Dogaja se večkrat, da prosijo občine za podporo za vodovodne zgradbe, ki so se izvršile brez vednosti c. kr. poljedelskega ministerstva. Ker pa določa § 5 zakona z dne 30. junija 1884, drž. zak. št. 116, da morajo biti projekti in proračuni za podjetja, za katera se prosi podpore iz melioracijskega zaklada, izdelani sporazumno z vlado in da mora imeti vlada pravico, primerno vplivati na napredovanje podjetja, je c. kr. poljedelsko ministerstvo prisiljeno, prošnje, ki se vložijo za podporo še-le po pričetem ali celo dovršenem delu, zavrniti. Posledica tega pa je tudi, da se takim podjetjem tudi deželna podpora ne more nakloniti, ker obstoji sklep deželnega zbora, da se morejo iz deželnih sredstev podpirati samo take naprave, ki so bile od države in dežele odobrene. Treba je torej, da se občine in korporacije, ki računajo na državno podporo, obrnejo vselej, še predno začnejo izvrševati kak projekt, na politično oblastvo ali deželni odbor s prošnjo, da se pregledajo načrti in proračuni po c. kr. oziroma deželnih tehnikah.

Častno občanstvo. Občinski odbor na Lokvici je v svoji seji dne 6. januarja 1907 izvolil za častnega občana mil. g. prošta, monsignora v Metliki Frančiška Dovgana ob priliki njegove zlate maše, s posebnim ozirom na njegove zasluge, ki si jih je pridobil kot dušni pastir v župniji.

Nova županska zveza. Ustanovila se je: „Belokranjska županska zveza“. Dosedaj je k zvezi pristopilo 45 članov, ki so po večini sami župani. Zveza bode pristopila k glavni „Kmet. županski zvezi“ v Ljubljani, da bode potem skupno z njo postopala v vseh važnih zadevah. Vsi oni gospodje, ki žele še pristopiti k „Belokranjski zvezi“, naj se blagovolijo pisмено ali ustmeno prigrasiti pri začasnemu predsedniku Alojziju Mihelčiču, županu na Lokvici pri Metliki.

Sirotinski svet je ustanovljen v metliškem sodnem okraju. To je sad prizadevanja gospoda okrajnega sodnika Regalija.

Streljanje proti toči. Kakor znano, je svoj čas začela dunajska vlada dajati raznim občinam podpore za streljanje proti toči. V obče je namreč prevladalo mnenje, da strel iz velikega možnarja tako vpliva na oblake, da se isti razprše ali pa vsaj preženejo. Mnoge občine so izdajale velikansko denarja za strelne priprave, s katerimi so točo preganjali. Učenjaki v vremenskih stvarih (meteorologi) so pa takoj iz početka trdili, da to streljanje ne velja nič. A potrebno je bilo večletnih preiskav, predno je prišla osrednja dunajska vlada na podlagi izreka meteorologa in geodinamika profesorja Prochaske do zaključka, da ne daje več podpor za streljanje proti toči, ker je isto popolnoma brezvpešno. — Preiskave, ki so se vršile zelo natančno na posebnem preskuševališču pri Slovenski Bistrici, so dognale, da ne pomaga streljanje proti toči. Do istih uspehov, kakor avstrijski učenjaki so prišli tudi italijanski preiskovalci. — Opozarjamo na ta rezultat znanstvenih preiskovanj vse naše občine, da ne pridejo morda v skušnjavo, si nabaviti strelnih priprav proti toči, ker je to proč vržen denar.

Občinsko predstojništvo v Čatežu. Občinski zastop v Čatežu si je izvolil sledeče predstojništvo: župan Martin Kožar iz Velikih Malenc; svetovalci: Mihael Jošič, in Martin Komočar iz Čateža, Martin Šoško iz Dobenega, Andrej Spilek iz Prilipe in Mihael Komočar iz Sobene Vasi.

Spremembe uradnih naslovov. Pomožnim uradnikom pri državnih uradih so spremenili njihove naslove. Po naredbi skupnega ministerstva od 23. marca 1907 št. 88 drž. zak. se bodo dosedanji pisarniški pomočniki imenovali pisarniški oficijanti, pomožni delavci državnih uradov pa dobijo naslov pisarniških pomočnikov. Poleg tega so se tudi uredili letni prejemki pisarniških oficijantov po službenem času in krajevnih razredih. Tudi pisarniškim pomočnikom, ki so nastavljeni proti dnevnini so se določili in uredili njihovi prejemki po času službovanja in po krajih z ozirom na uradniške aktivitetne dokladne razrede.

Reforma generalnega štaba. Šef generalnega štaba, Konrad pl. Hötendorff, izda v kratkem naredbe, ki se tičejo reorganizacije generalnega štaba, oziroma vojne šole, ki vzgaja štabovce. Temeljno načelo teh naredb je to, da se skrči število štabovcev. Dosedaj je pohajalo toliko častnikov vojno šolo, da je le tretjina po dokončanih študijah bila pridržana generalnemu štabu. Sedaj ustanovijo tri letnike vojne šole. V prvi letnik pride 50 častnikov, v drugega 40, v tretjega 35. Stotnik v generalnem štabu bo od zdaj zamogel postati le tisti častnik, ki je 13 do 14 let služil pri četi. V kratkem izide tudi naredba, ki bo častnike navajala na to, da se bodo marljivo učili deželnih jezikov.

Listnica uredništva.

Županstvo C. nad V. Knjige v slovenskem jeziku, ki bi urejevala politično-kazensko postopanje nam ni znana. Zato Vam v tem oziru ne moremo postrčiti.